

Egy kutatás összegzése (Ágyú- és lőporgyártás a Székelyföldön)

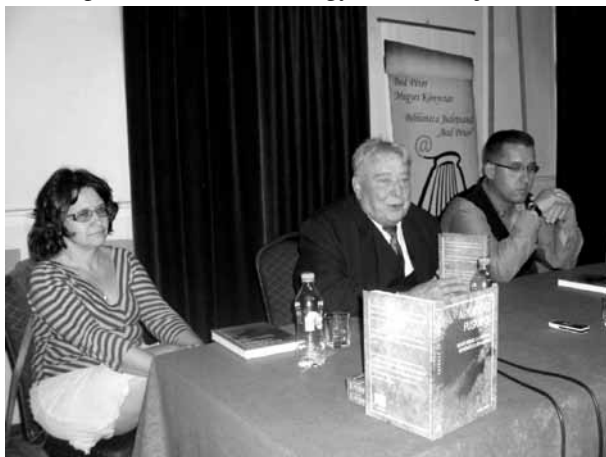
Székelyföldön elsőként *Bodor Ferenc* gyártott ágyút, hangzott el a Mentor Könyvek Kiadó gondozásában megjelent *Ágyúcső és puskapor* című tanulmánykötet csütörtök esti bemutatóján, a sepsiszentgyörgyi *Bod Péter* Megeyi Könyvtárban.

A három szerző – *Komán János* pedagógus, költő, újságíró és helytörténet-kutató, *dr. Pál-Antal Sándor* történész, nyugalmazott levéltáros, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja, valamint *dr. Süli Attila* budapesti hadtörténész – közül az utóbbi kettő volt jelen az eseményen.

A házigazda intézmény nevében *Demeter Lajos* helytörténész köszöntötte a vendégeket és a hallgatóságot, a kiadó képviselőjében pedig *Gálfalvi Ágnes* méltatta tömören a szerzőket és az általuk e témában elvégzett kutatómunkát.

Ennek kezdeményezője *Komán János*, valamint a csíkmadarasi polgármester volt, akik a méltatlanul mellőzött és feledésbe merült *Bodor Ferenc* munkásságáról szerették volna az igazságot kideríteni. Ezt végül a csíkszeredai, marosvásárhelyi, nagybányai, budapesti és kassai állami levéltárakban, a kolozsvári, gyulafehérvári és szamosújvári egyházi gyűjtőlevéltárakban, valamint több hazai és külföldi dokumentációs könyvtárban végzett

hosszas búvárkodással sikerült megvalósítani. Az így megszerzett ismeretanyag birtokában pedig kénytelenek kijelenteni, hogy Székelyföldön elsőként *Bodor Ferenc* öntött ágyúkat Bodvajban, és *Gá-*

Gálfalvi Ágnes szerkesztő, *dr. Pál-Antal Sándor* történész és *dr. Süli Attila* hadtörténész a könyvbemutatón

bor Áron is ott sajtótította el tőle ezt a mesterséget – szegezte le már felszólalásának elején *Pál-Antal Sándor*.

Süli Attila elmondta, hogy *Bodor Ferenc*ről, valamint az 1848–49-es magyar forradalom és szabadságharcban játszott székelyföldi szerepéről *Bözödi György* (1913–1989) író, szociográfus, történész már az 1960-as években le szeretne rántani a feledés fátylát. Ennek érdekében össze is gyűjtötte a tevékenységére vonatkozó elfekvő iratokat és irattöredékeket, azonban nem összegezte és nyilvánosságra sem hozta ezeket. Így rá hárult

ez a feladat, melynek Bözödi nagy tisztelőként örömmel tett eleget, és az ekképp nyert anyag szolgált forrásként a Bodor tevékenységéről beszámoló tanulmány megírásához.

Végezetül megtudhattuk, hogy Bodor Ferenc a felvidéki Lucska faluban született Krausz néven, melyet 1844 körül magyarsítottatott. Végzettségére vonatkozóan nem kerültek elő okiratok, azonban a korabeli sajtóban róla megjelent cikkek mérnökként emlegetik, és az általa betöltött tisztségek is erre utalnak. A balánbányai rézércfejtéshez, feltételezések szerint 1843-ban alkalmazta *Zakariás Antal* bányatulajdonos, ellenőr és bányaművezetőként, 1846-ban pedig a bánya igazgatója lett.

A forradalom kitörése és az agyagfalvi székely nagygyűlés megtartása után a

bodvaji vashámorba ment a szaktudását kamatoztatni. Itt az irányításával és Gábor Áron közreműködésével ugyanis már 1848 novemberében megöntötték vasból az első három székelyföldi ágyút, de nekifogtak az ágyúgolyógyártásnak is. Az általa tervezett és vezetett csikmadarasi lőporgyár 1849. május 1-én már elkezdett termelni. Az ő lelkes támogatásának és közbenjárásának köszönhetően látták el a kézdívasárhelyi ágyúöntödét balánbányai rézzel.

A forradalmi kormány szolgálatában végzett tevékenysége miatt a világosi fegyverletételt követően Marosvásárhelyen vizsgálati fogságba helyezték, majd börtönbe vetették, ahol kis híján két esztendő t raboskodott.

Bedő Zoltán

Székely Hírmondó, 2017. október 17.

Gaál György

Műemlékvédelemből jeles (részletek)

Az utóbbi napokban a Szabadság (kolozsvári napilap) műemlékvédelemből jelesre vizsgázott. Hiszen a műemlékvédelem alapvető feladata a jó példákat bemutatni, népszerűsíteni, s ugyanakkor rámutatni a rossz példákra, felhívni rájuk a hatóságok figyelmét. A Bogdánffy-ház.

A restaurálásokkor mindig rettegve várjuk, hogy a védőháló alól mi fog előtűnni.

Már évek óta dolgoztak a Petőfi utca és Majális utca sarkán lévő (ma Avram Iancu u. 1.) egykori Bogdánffy-házon. A néhai örmény kereskedő, *Bogdánffy Antal* 1811-ben árverésen a várostól vette meg a sarokbástya előtti telket a várárokkal együtt. Ezután a bástyát is Bogdánffy-bástyaként emlegették, mert rendre feledésbe merült, hogy évszázadokon át a vargák céhe gondozta. A reformkor idején emelték az az emeletes sarokházat, melyben a nagypolgárság számos mulatságon gon vehetett részt.

1857-től hat éven át városi tébolydaként szolgált, utóbb bérház lett.

Forrás: Szabadság, 2016. május 6.

